

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.
Kiadóhivatal: Landermann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed-
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Az új kormány bemutatkozása.

Esterházy Móric gróf kabinete hivatalosan elfoglalta helyét az ország kormányánál és az országgyűlés mindkét házában megtartotta székfoglalóját.

Az új kormány programja a nép programja. Amit a miniszterelnök a közel jövőben sürgősen végzendő munka gyanánt felsorolt, az a nép ezer bajának, sok keserűségének visszhangja.

A nép a háboruban tűr, szenved, dolgozik és hallgat. De ezer sebet megátja, vele együtt éri aki nem osztályérdekre építi uralmát és első, sőt egyetlen kötelességének azt tartja, hogy minden rendelkezésre álló hatalmat a nép sorsának könnyítésére fordítsa.

Ide, erre a célra kötelezte hatalmát az új kormány, mikor a szociális intézmények egész sorát igéri, mikorra hadiárvak és özvegyek sorsának javítását kötelezi. A köztisztviselők túrva dolgozó, emberfeletti munkát végző seregének bajait ép úgy megátja mint a kereskedők, iparosok és az östermelők sérelmeit, javítani fog mindenik osztály helyzetén és az egyenlőség elvét a legkövetkezősebben viszi keresztül. Hogy egyformán juttasson kegyelmet mindekinek, a cséplésnél foglalja le és szállítja el a termést.

Az új kormány a népjogok ereje juttatta uralomra és a régít az buktatta meg.

Erkölcsei alapjának, működése fundamentumának a népjogok kiterjesztését, az általános választójogot valotta kormány és ezzel egész létét ennek megvalósításához kötötte.

Becsületesebben, nyitabb sikkal még nem állott a kormány élére és soha még kormány és annyira fentartás nélkül, igazán, teljesen az ország legigazibb értékeinek, a népnek szolgálatában.

A választói jog legdemokratikusabb kiterjesztése meglesz már most a háboru alatt és ha ennek a szent elhatározásnak, melyet egyformán szentesített már a néptenger moraja és a király akarat, ellent merne állani a mandátumok többségének álljon a munkapárt, ugy szelnek eresztik, a mandátum meghosszabbításá-
decára a munkapárt többségével

tertesztett képviselőházat és már most a háboruban megkérdeszik a népet, kikre kívánja bizoni a sorsa intézését.

A reakció sötét sabirjeire, kik ma sem akarják elismerni, hogy az emberek egyfermák, vagy azokra, akiket a népjogok napja vezérel.

Az új korszak e indult munkás pályájának gyönyörű útján. Lehet, hogy megbujnak előle a sötétség lovagjai, lehet, hogy nem és kétes küzdelemben összemérik majd erőiket.

A küzdelemből győztesen csak csak a népjogok diadalmas harcáinak lovagjai kerülhetnek ki.

Harmadfél milliárd

Még nem érte el a hatodik hadi-
hadikölcsön ez a hatalmas összeget, de már közel jár hozzá. A hivatalos megállapítás, mely a június 12-iki eredményről számol be, amide az eddigi jegyzést az ötödik hadikölcsönél máris 130 millióval nagyobbak tünteti fel, jelei egyuttal azt az örvendtes körülményt, hogy a hatodik hadi-öcsön aláírási rehamosaa közelednek a harmadfél milliárdhoz.

Mindent egybevetve, akár minő saadulatosnak látjuk is ezt a sikert, konstatazunk kell, hogy ennek így kellett történnie. Harctéri helyzetünk fölénye és az a felismerés, hogy háborunk döntő fordulathoz ért, egyformán arra sarkalták a magyar közeleményt, hogy áldozat készségevel ezt a fölényt évja meg és tegye lekeztővé, hogy a küszöbön álló döntés nekünk kedvezzen. Annnyival könnyebben valósíthatta meg ezt az akaratát, mert a pénzügyi viszonyok is mindenben a kezére járnak. A pénzösség ma szinte hihetetlen arányu s bár nem tartunk Norvégiával, ahol a betétek után nem fizetnek kamatot, de a pénzügyeseti kamatosás már nálunk is oly oskály, hogy maga ez az egy körülmény is mind a hadikölcsön felé teszi a rendelkezésre álló összes meztő tétét.

Hogy a meghosszabbított aláírási idő alá ezek a fontos körülmények elhatározás befolyásukat továbbra, sőt még az eddiginél is fokozottabb mérvben fejják érvényesíteni, ez magától értetődik. Ninosen becsületese magyar lélek, mely magára vesné, hogy szűkmarkuságával akár derék csapatának hadiköszültségét, akár a döntő forduló kedvező esélyeit megcsappantotta

volna. Épp így tisztában van azzal is mindenk, hogy veritékes munkájának az eredményét, könnyel minden elvesztegeti, ha akárhol mást is helyesi el, mint a teljes biztosságot és a legjobb jövedelmezőséget nyújtó hadikölcsönben.

Vegyük eszkes még azt a gyújtó hatást, melyet a tömeges millióra az a demokratikus szellem fog gyakorolni, mely felsőes királyunk megátő kesdeményezéséből és az új alakulás es irányu elszántságából árad szerte a hasánk s nemcsak a közelesekbe, hanem az alkotmányos jogok gyakorlásába is bevenja a legzölésőbb népréteget. Nem lehet másként, minthegy valamennyien minden erőket megfessitjük és a hadikölcsön eredmények minél hatalmasabb sikerével méltóknak bizonyíttjuk magunkat ugy a nagy időkre, miat a népek millióit magához ölelő új szellem megiamosodásáca.

Nem áldozat,
hanem legjobb tökebefektetés
a hadikölcsön jegyzése!

HIREK.

Farkas Andor.

Csak az igazszívűek, a finom lelkűek tudnak annyit megadással, olyan nagy orendben szenvedni, ahogy Farkas Andort öt hosszú esztendőnkön által a „Kálváriát” járti láttuk. Besszu, nemtelen besszu, személyes érdek, politikai erkölcsötlenység áldozata volt. Lelkellen lelkiismeretlenség, ravasz fendorlat, hamis írád, spiolistakés volt ellene a fegyver, amely lát-szólag leterítette. De csak látszólag, mert tudván, érezvén igazát, fájdalmas melaukóliával bár, de az üdöztetés napjaiban is fölemelt fövel járti, büszke nyilt tekintet tel mindenkiel szembenézni lat-tuk őt, mint azokat, akik fanatikus hittel esügnak hittükön: az „Igazságon” igazságukon és érik, tud-ják, hogy a fekete felhők csak ideig örág takarhatják el a ragyogó napot és júniue kell az: Igazságunk!

És ha az csak öt esztendők multén bár, de eljött! És a fekete Molnar korszak után, az ártatlanok kinpadra hurcoltatása korszaka után ime újra kezd a nap a ragyogni tündökölve a vész-

felhőket elkergette a tavaszi újra-
ébredés, az „Uj Magyarország” szelődje, az „Igazság” sujtó orkánja, mely elseper minden pisz-
kot, minden hazugságot a sodrál-
ból, hogy végre egy kis nap-sugár-
gárhoz jussunk!

De nincs a természetben az a rossz, amelynek jó oldala ne lenne, ez régi igazság! Farkas Andor finom lelkét az a négy szomeru esztendő még finomabbá oszította az apró hibái eltűntek. A fiatal-
emberből kemoly férfi lett, erős, akaratérők, bátor férfi, aki azóta a halállal is eszerszer szembenesett harcolva, küzdve éretttünk az el-
lenséggel Hiszem, remélem és meg vagyok győződve, hogy je szívét, esmét, tehetségét, nagy tud-
dását és páratlan jellemét, akátő erejét eszentul teljes ambicióval fogja ennek a városnak eszentelni, hogy széppé, nagygyá és becsül-
telessé tegye! Mondom, ebben a szent és biztos meggyőződésben! Üdvözlöm!

— Leleközl kinevezés. Papp Antal megyés püspök kinevezte Mátyla Antal gáspási s. lelkészt Tarnára h. elkéssnek; Lwiner Jenő ujmisés papot Gálésőre s. lelkéssnek.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Boksan István országgyűlési pénzügyőri biztost pénzügyőri főbiztossá nevelte ki.

— Önkéntes hadifogság. A poeta lelkű Szombati Szabó István a sátoraljaújhelyi református egyháznak volt egyideig helyettes lelkésze, majd a resiesbanály ref. egyház hívta el lelkipászterául. A háborus idők alatt az orosz és az olasz fronton a híres Mollináry esred ref. tábori lelkésze volt és ilyen minőségében azt a javaslatot tette a református konventnek, hogy az Oroszországba hadifogságba került magyar katonák lelki gondozása végett szükséges lenne egy lelkész kiküldése. Az orosz kormányval létesített megállapodás követkestében erre a misszióra öt küldték ki s Szombati Szabó István a napokban utra kél az önkéntes hadifogságba, hogy reményt, bízástát vigyen a hosszu fogság miatt már-már osüggödni kezdő sok kálvinista magyar katona számára.

— Gyűjtünk gyógvényeket. A honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala újra kéri a gyógvényeknek minél nagyobb mennyiségben való beküldését. A gyógvényeket elősorban szeretet adományként kéri, de azon gyűjtőköt,

akik nagyobb mennyiséget gyűjtenek és azt eladni kívánják, hajlandó a gyógyszervényeket beváltani oly módon, hogy bizonyos százalék keselési költség levonásával a beküldő javára értékesíteni. Ezzel azt a célt óhajtja a Hivatal elérni, hogy azok a gyűjtők, akik nem óhajtják az áldozatkéss munkát mellett az eredményes gyűjtésnek járó szedés és szállítási költségeket is fedezni, ne essenek a Hadsegélyző Hivatal propagandáját kihasználó lelkiismeretlen ügyesek áldozatává, hanem számításukat is megtalálva, áldozhassanak a hazafiaságot oltárán.

Nagy tűz. Vendégi felsőszempóni közegben nagy tűz keletkezett. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy 5 perc alatt az egész alvág lángokban állott. Mentésre gondolni sem lehetett, mert erős szél volt. Összesen 12 ház égett le, alig egy fél óra alatt. Este lévén, a szarvasmarha a többi háziállatok is otthon voltak. Óriási riadalom támadt a tűz kitörésekor és senki sem tudta hirtelen, hogy mihez is kezdjen. A zárt ajtók mögött sok szarvasmarha is odaégett. Ugyanígy sok sertés, koskó és tyúk is. Dsübera János pedig a már félig leégett házából nagyhaszonnal mentette ki a gyermekét. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. Báró Fischer Lajos azinnai főszolgabíró kiszállott a helyszínre és egy szekér élelmiszert osztott ki a szűkölködők között. Együttal a legszegényebbetnek a főbíró 100—100 K-t adott át nyomorú némi enyhítésére. Ezenkívül sürgönyileg összehoztatották lépett báró Skoda gyáros ottani erdőtulajdonossal, hogy a leégett 12 lakóházat a melléképületekkel együtt felépíthesse.

Tilos a körözött liptói. A hivatalos lap tegnapi számban jelent meg az Országos Közelélemezési Hivatal elnökének 54.000. sz. rendelete, mely módosítja a regszeli tejsajték maximálós rendelkezését és pontosan megállapítja a magyar tejspecialitások, a csemegésajtok maximális árát a fogyasztók részére. A rendelet szerint az elsőrendű liptói a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban 9 korona, a másérendű 8-40 korona, a sovány turdó 4-60 korona. A speciális liptói csemegé juhurtó ára 12 korona, a székei turdó büdömökben 11 korona, (hólyagban 12 korona) kilogrammonként. Juhurtó, liptói túró és hasonló sajtelékeseket más anyagokkal összekeverve eladni, kiszolgáltatni vagy egyébként forgalomba hozni tilos, onnélfogva a „körözött liptói” azakis keveretlenül vagyis egyes alkotórészei külön-külön kimérve behatárolt forgalomba. Kávéházakban, vendéglőkben legfeljebb 40 százalékkal magasabb árát lehet követelni a sajtjeléért, mint amennyit a kereskedő kap a kicsinyben vásároló fogyasztótól.

Az új burgonya ára. A hivatalos lap legutóbbi száma közli az Országos Közelélemezési Hivatal elnökének rendelkezését, mely az új burgonyákról állapítja meg. Ezerint az új burgonya ára nagybani eladásnál a vásárlás helyén waggonokba ümlesztve a mosott burgonyára 100 kilogrammonként 40, a mesatlásra 36 koronának állapítatik meg. Ehhez az árban számítottak még a szállítási költség, amelyekkel együtt az

ujhelyi ember kicsinyben 80—70 fillérjével vásárolhat majd új burgonyát. Csak az a fő dolog, hogy azután legyen is mit vásárolni!

Az országos vidékünk. A hivatalos lap földművelésügyi miniszteri rendeletet közölt, amely szerint a hadműveletek folytatódni elpusztult, vagy megrongált községekben ingatlan elidegeníteni. Tíz évet meghaladó időre bérbe, vagy haszonbérbe adni, földarabolni, vagy megterhelni csak a kormányhatósági megbízott engedéllyel lehet. A belügyminiszternek, a földművelésügyi miniszternek és igazságügyminiszternek egyetértő megállapítása értelmében ez év június 15-től kezdődő hatállyal csak a következő községekre terjed ki: Sáros vármegyében: A felsővízközi járás valamennyi községére; a bártfai járásban pedig csak: A sópágyon, Biharó, Eszterbék, Eszterbékhat, Felsőpágyon, Haszliny, Hosszúrét, Hutás, Kemléspatak, Miklósvölgye, Odaóvató, Szemelye, Tapolyipó, Várkő és Zboró községekre. Zemplén vármegyében: A mezőlaberói járás valamennyi községére; a estropkai járásban pedig csak: Alsóolva, Beraszny, Betsa, Ércfalva, Felsőolva, Hocska, Kisbukóc, Kéves, Nagybukóc, Pusztaháza, Satripök, Szálnak, Sandai és Velkő községekre; a szinnai járásban csak: Juhászlat, Haros, Nagypótlány, Papháza, Siinna Takosány, Ujszomolnok, Ujzsek. Zsolnai és Zemplén vármegyék községeire; a homonnai járásban pedig csak: Homonna községre.

Decentralizálják a közéletmezési Hivatal. Az Országos Közelélemezési Hivatal a múlt évben életmezési biztosoakat küldött ki az egész ország területére, akiket részben az országgyűlési képviselők közül, részben a törvényhatóságok és városok vezetőiből nevezte ki. Mivel a biztoso munkája az utóbbi időben rendkívül megszorodott, működésük eredménye egyre kétségesebbé vált és ezért szűkösre lett, hogy felmerült munka torlódás elintézésé oklájából a hivatal vidéken, vármegyék szerint hivatali hirodeltségeket állítson fel.

A repostermés lefooglalása. A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amellyel az ideai repostermést ár alá veszi. Az ideai terméskből származó repostermés és vadrepocmagát követelő legmagasabb árát pedig a következőképpen állapítja meg: káposztarepoc 90, rárarepoc 86, vadrepoc 45 korona tiszta súlyban métermázsánként, káposztarepoc mellett.

Rendelet a pótkávéról. A hivatalos lap közli a Kormány rendeletét a pótkávé forgalomba hozásáról és annak maximális áráról. A rendelet értelmében mindenkinek, akinek 50 kg-ot meghaladó készlete van pótkávéból, köteles azt a H. díttermény Rt.-nak bejelenteni. Pótkávé csak igazolvány mellett lehet szállítani. A rendelet hatályon kívül helyezi a pótkávé szállítására vonatkozó és a rendelet kibocsátása előtt létrejött szerződéseket és pontosan megállapítja a pótkávé maximális árát a gyári eladásban épen úgy, mint a közvetlen fogyasztásra vonatkozó kereskedelemben.

Épül a „Sajtészállás.” A rekant és üdülésre utalt beteg vidéki hírlapírók részére a magyar társadalom pártatlan áldozatkésséggel segít felépíteni a bártfai »Sajtészállást». Ha az adakozás az eddigi arányban folyik tovább, úgy teljesen biztosítva lesz az üdülés járvéje. — Legutóbb a szegedi hírlapírók rendeztek a nemes célu intézmény javára fonyos sikerű színházi estélyt, melynek tiszta jövedelme 1640 korona volt. — A »Máramarosi Független Újság» gyűjtésének 4-ik részletére 100 koronát adott át a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége elnökségének. Adatoknak még: Krassó-Szörény, Fejér, Árva, Zemplén, Somogy, Nyitra, Bihar és Szepervármegyék 200—300 koronát, a szabadkai »Szeretet-Négyzet» és a P. pai ref. Leányegylet 50—80 koronát.

Vezető és kezelő kerestetik az Országos Hadigondozó Hivatal sátorlajuhelyi intézetében házi kezelésben levő dohánytözsdehez és kántinhoz. Fizeset megegyezés szerint. Ajánlatok és személyes bemutatkozások az intézet gondnokánál.

Színházi hét.

Közel három hónapja annak, hogy hosszú szünet után megoyiltak a színházunk kapui, hogy egy magas kulturájú város bizonyítványával ékesen feldisített színtársulat működését megkezdhesse.

Az idő lepergett irigy gyorsasággal és ma már ott tartunk, hogy rokenzenavos közönségünknek, mely az érdem-t jutalmazza, kell hangot adunk azért a szímszínt sok nívós előadásért, amelyben a színtársulat bennünket részesített. A mai nehéző időkben a színeszet legjobban teljesíti kulturális és emberbaráti feladatát; a hosszú szomorú eseményekkel terhes napok bánoates egyhangúságába a békés estandók gond nélkül pillanatsit varázsolja vissza. És ha ez emberbaráti misszió mellett még a tőkéletes művészet koronájával is díszkedhstik, úgy méltó jutalma a teljesítményekért, a közönség hálája és köszönete, amelynek színtársulat ritkán volt méltóbb osztályosa, mint Podor Oszkár művész gárdája.

A közönség szeretete előadásról előadásra fekozódott és tomboló ünneplésben részesítette kedvenceit a válás bucsuestélyein.

A kisasszony férje alkalmat adott a drámai primadonnáért, alott Hevesy Mariskát ünnepleni, aki minden előadásán kitűnt tőkéletes alakításával. Játéka ezutal is tu'szármaylta az átlagos jót, kitűnő volt, ugyssintán minden elismerést megérdemel Majtényi, Falusy, Császár, Gulyás.

A Nebántsvirág került szíre szombaton. Koronkay Rózsának az ünnepeit korolatur énekesnőnek bucsuestélyeül. Csudaszép hangja ezutal teljes színében ragyogott, pajszó játéka magával ragadta a közönséget és színtelenül ferró évciókban részesítették. Az előadás egyébként nem tartosott a legjobbakközssé, meglátszott azon, hogy kavés próba után került szíre Koronkayval egyetemben az ünneplős méltó osztályosai voltak Gulyás, Falusy, Pesti, Hemekay.

A Bolond postikus operettje hesta meg vasárnap az egész szezonon végig vonuló elismerés ösöndét, a szubrett Vida Ius részére. Meleg erációban részesítette a sok szép alakításért hálás közönséget és elhalmozta figyelmének látható jeleivel, elismerés tapsaiban részt kértek Gulyás, Falusy, ugyssintén a többiek is. Az előadás nagyon szép volt. A kar színtal kifogástalan.

A buosu estélyeken tapasztalt minden irányu ünneplés bizonyosága annak, hogy a közönség úgy az egyes szereplőkkel, mint általában az egész színtársulattal meg volt elégedve, az kielégítette igényeit.

A néhány gyengébb előadástól eltekintve színtársulatunk nagyszerű munkát végzett, amelyek fáradságtalan részesei Podor Oszkár igazgató, a kiténő kermester Andor Zeiga és a remek rendezők Gulyás, Majtényi.

Kellemes emlékezés marad az ideai szezon, úgy a társulatra, mint a közönségre és biztató előjegyzett rokenzenav már a következő évadra is.

A viszontlátásra!

Eredeti svéd gyártmányu WIKING aratógépeket, kaszáló, marokrádó és kévelkötő gépeket szállít a Magyar Általános gépgyár R.-J. Budapest, VI., Váci-ut 141. Telefon 45-15. Sürgönycim: „Magobil.” Nagy tartalékrez raktár.

Egy jó házból való fiu tanulónak • könyvnyomdánkban • fizetéssel felvétetik.

Mindenes leány Töketerébenes havi 40 K. fizeset mellett felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Vezető és kezelő kerestetik az Országos Hadigondozó Hivatal sátorlajuhelyi intézetében házi kezelésben levő dohánytözsdehez és kántinhoz. Fizeset megegyezés szerint. Ajánlatok és személyes bemutatkozások az intézet gondnokánál.